

УДК 581.95 (477.53)

<https://doi.org/10.33989/2021.7.1.243453>

Д. А. Давидов¹, Л. М. Гомля²

¹Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, Київ, 01004, Україна

²Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
вул. Остроградського, 2, Полтава, 36003, Україна

tovarystwo@gmail.com

gomlyalm@ukr.net

¹ORCID 0000-0003-3217-071X

²ORCID 0000-0002-0462-9338

СУДИННІ РОСЛИНИ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ: АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК

Стаття узагальнює дані про видовий склад судинних рослин Полтавської міської територіальної громади, яка була утворена у 2020 році унаслідок реформи децентралізації у межах Полтавського району Полтавської області. На цій території авторами під час власних польових досліджень 2006–2021 рр. було зафіксовано 996 видів судинних рослин зі 105 родин. Серед них 911 видів, які входять до складу 432 родів і 101 родини, належать до резидентних таксонів, тобто є стабільними компонентами рослинного покриву цієї території, існують на ній тривалий час та регулярно самовідновлюються. Наведено перелік цих видів з їх найголовнішими синонімічними латинськими назвами. Також було виявлено 85 видів з 77 родів і 32 родин, які поки що не можуть вважатися стабільними компонентами рослинного покриву дослідженої території, оскільки вони є малочисельними, періодично дичавіють з культури чи випадково заносяться і при цьому не натуралізуються. Такі види наведені окремим додатковим переліком, вони потребують моніторингу за їхнім подальшим поширенням у регіоні. Встановлено, що територія Полтавської міської громади відзначається значною видовою різноманітністю судинних рослин, на ній зафіксовано 63,3% резидентних таксонів, поширених на території Лівобережного Лісостепу України, та 73,9% резидентних таксонів, які трапляються у Полтавській області. Особливістю дослідженого регіону є висока частка (61 вид або 6,1%) рідкісних видів судинних рослин – 14 видів з «Червоної книги України» і 47 регіонально рідкісних, а також дуже низький відсоток заповідності (близько 0,3% площі громади). Тому пріоритетним завданням розвитку Полтавської міської територіальної громади у плані збереження біорізноманітності має стати розроблення наукових обґрунтованих для створення нових об'єктів природно-заповідного фонду у місцях найбільшої концентрації рідкісних видів судинних рослин.

Ключові слова: фіторізноманітність; вищі рослини; інвентаризація; Полтавський район.

Вступ. Дослідження та збереження біорізноманітності на усіх рівнях його організації належить до пріоритетних напрямків наукових досліджень у галузі біології, визначеними Конвенцією про біологічне різноманіття (червень 1992 р. – м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія; жовтень 2010 р. – м. Нагоя, Японія) та XIX Міжнародним ботанічним конгресом (липень 2017 р. – м. Шеньчжень, КНР). Надзвичайно великого значення вивчення та збереження флори і рослинності України на локальному і регіональному рівнях набуває у XXI ст. з огляду на сильну антропогенну трансформованість природних оселищ (розорювання, рубання лісів та інші види господарської діяльності), появу і розповсюдження інвазивних рослин тощо. З огляду на реформу децентралізації влади в Україні, започаткованої у 2014 році, відповідальність за збереження біорізноманітності буде поступово переходити від обласних департаментів екології до керівництва місцевих територіальних громад. Розпорядженням

КМУ № 721-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Полтавської області» від 12 червня 2020 року на Полтавщині було утворено 60 об'єднаних територіальних громад. Разом з тим, детальних досліджень рослинного і тваринного світу саме у межах територіальних громад раніше в Україні фактично не проводилося. Єдиним відомим нам винятком поки що є лише комплексне вивчення біорізноманіття, розпочате у 2020 році на Екологічній дослідницькій станції «Глибокі Балики», спрямоване на дослідження рослин, тварин і грибів Ржищівської міської територіальної громади (Обухівський район Київської області). Попередні результати цих досліджень були опубліковані нещодавно (Куземко, Куцоконь, О. Василюк, 2021).

До складу Полтавської міської територіальної громади увійшла територія міста Полтави, а також колишніх Абазівської, Бричківської, Валківської, Гожулівської, Ковалівської, Пальчиківської, Сем'янівської, Супрунівської, Тахтаулівської і Черноглазівської сільських рад (загалом 55 населених пунктів). Площа території громади складає 550,3 км².

Матеріали та методи. Експедиційні дослідження на території Полтавської міської громади з метою інвентаризації її видового складу судинних рослин автори проводили упродовж 2006–2021 рр. До списків були включені тільки ті види, які були нами особисто знайдені на цій території. Дослідження проводилися в усіх населених пунктах громади та на прилеглих до них територіях з природною рослинністю. Результати цих досліджень були частково опубліковані в інших наших працях (Гомля, & Давидов, 2008; Давидов, & Гомля, 2016; Davydov, & Gomlya, 2020; Давидов, 2020), які містять детальнішу інформацію про поширення окремих представників флори. Метою цієї статті є підготовка і оприлюднення зведеного списку судинних рослин території Полтавської міської громади, який буде у майбутньому використаний для моніторингу за станом рослинного покриву та розроблення наукових засад збереження фіторізноманітності шляхом створення нових природно-заповідних територій. У ході підготовки увесь список судинних рослин, які були зафіксовані нами у дикорослому чи здичавілому стані на дослідженій території, був розділений на дві частини. Перша частина містить тільки ті види, які є резидентними, тобто існують на території Полтавської міської громади тривалий час і регулярно самовідновлюються (Kurtto, Fröhner, & Lampinen, 2007). До резидентних мають належати усі види аборигенної фракції флори, а також ті види адвентивних рослин, які успішно натуралізувалися у регіоні і здатні до самостійного генеративного розмноження. При цьому види, які розмножуються виключно вегетативно (наприклад, *Eloдея canadensis* Michx.), можуть вважатися резидентними тільки у тому випадку, коли доведено, що вони ростуть на цій території щонайменше протягом останніх 30 років (Kurtto et al., 2007). У списку резидентних видів для них зазначені найголовніші синоніми, порядок розташування та обсяг родин загалом відповідають останньому варіанту філогенетичної системи APG IV (Byng et al., 2016), однак деякі родини авторами приймаються у дещо вужчому обсязі (наприклад, визнано самостійність родин Lemnaceae S.F. Gray, Sparganiaceae Rudolphi, Tiliaceae Juss., Chenopodiaceae Vent., Dipsacaceae Juss.). Друга частина переліку містить види, які трапляються на дослідженій території значною мірою випадково і Види з «Червоної книги України» (2009) позначені у списку двома зірочками («**»), а регіонально рідкісні на території Полтавської області – однією («*»). Зібрані авторами гербарні зразки більшості видів, які згадані у тексті статті та підтверджують їхнє поширення на цій території, були передані до гербаріїв Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (KW) і Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (PWU).

Результати та обговорення. Загалом у межах Полтавської міської територіальної громади нами було зафіксовано 996 видів судинних рослин, які належать до 105 родин. При цьому стабільними компонентами рослинного світу (резидентними таксонами) є 911 видів, що належать до 432 родів і 101 родини:

Equisetaceae Michx. ex DC.: *Equisetum arvense* L., *E. fluviatile* L., **E. hyemale* L., *E. palustre* L., *E. ramosissimum* Desf.

- Salviniaceae Martinov:** *Salvinia natans* (L.) All.
- Thelypteridaceae Schmidel:** *Thelypteris palustris* Schott.
- Athyriaceae Alston:** *Athyrium filix-femina* (L.) Roth.
- Dryopteridaceae Herter:** *Dryopteris carthusiana* (Vill.) H.P. Fuchs, *D. filix-mas* (L.) Schott.
- Pinaceae Spreng. ex F. Rudolphi:** *Pinus sylvestris* L.
- Nymphaeaceae Salisb.:** **Nymphaea alba* L., *Nuphar lutea* (L.) Sm.
- Aristolochiaceae Juss.:** *Aristolochia clematitis* L., *Asarum europaeum* L.
- Acoraceae Martinov:** *Acorus calamus* L.
- Lemnaceae S.F. Gray:** *Lemna minor* L., *L. trisulca* L., *Spirodela polyrhiza* (L.) Schleid., *Wolffia arrhiza* (L.) Horkel ex Wimm.
- Alismataceae Vent.:** *Alisma gramineum* Lej., *A. plantago-aquatica* L., *Sagittaria sagittifolia* L.
- Butomaceae Mirb.:** *Butomus umbellatus* L.
- Hydrocharitaceae Juss.:** *Elodea canadensis* Michx., *Hydrocharis morsus-ranae* L.
- Juncaginaceae Rich.:** *Triglochin maritima* L., *T. palustre* L.
- Potamogetonaceae Bercht. & J. Presl:** *Potamogeton crispus* L., *P. natans* L., *P. nodosus* Poir., *P. perfoliatus* L., *Stuckenia pectinata* (L.) Börner (= *Potamogeton pectinatus* L.).
- Trilliaceae Chevall.:** *Paris quadrifolia* L.
- Melanthiaceae Batsch ex Borkh.:** **Veratrum nigrum* L.
- Colchicaceae DC.:** ***Colchicum bulbocodium* Ker Gawl. (= *C. versicolor* Ker Gawl., *Bulbocodium versicolor* (Ker Gawl.) Spreng.).
- Liliaceae Juss.:** *Gagea erubescens* (Besser) Schult. & Schult. f., *G. lutea* (L.) Ker Gawl., *G. minima* (L.) Ker Gawl., *G. pusilla* (F.W. Schmidt) Sweet, ***Tulipa sylvestris* L. s.l. (= *T. quercetorum* Klokov & Zoz).
- Orchidaceae Juss.:** ***Anacamptis coriophora* (L.) R.M. Bateman & al., ***A. palustris* (Jacq.) R.M. Bateman & al., ***Epipactis helleborine* (L.) Crantz.
- Iridaceae Juss.:** ***Crocus reticulatus* Steven ex Adam, ***Gladiolus imbricatus* L. s.l. (= *G. tenuis* M. Bieb., *G. apterus* Klokov), **Iris aphylla* L. (= *I. hungarica* Waldst. & Kit.), **I. pumila* L., *Limniris pseudacorus* (L.) Fuss. (= *Iris pseudacorus* L.).
- Alliaceae Borkh.:** *Allium oleraceum* L., *A. rotundum* L., *A. scorodoprasmus* L., *A. sphaerocephalon* L.
- Hyacinthaceae Batsch ex Borkh.:** **Bellevalia ciliata* (Cirillo) T. Nees (= *B. sarmatica* (Pall.) Woronow, *B. speciosa* Woronow), **Hyacinthella leucophaea* (K. Koch) Schur, **Muscari neglectum* Guss. ex Ten., *Ornithogalum orthophyllum* Ten. (= *O. kochii* Parl.), **Scilla siberica* Haw.
- Agavaceae Dumort.:** *Anthericum ramosum* L.
- Asparagaceae Juss.:** *Asparagus officinalis* L. (= *A. polyphyllus* Steven).
- Ruscaceae Spreng.:** **Convallaria majalis* L., *Polygonatum multiflorum* (L.) All., *P. odoratum* (Mill.) Druce.
- Sparganiaceae F. Rudolphi:** *Sparganium emersum* Rehmann, *S. erectum* L.
- Typhaceae Juss.:** *Typha angustifolia* L., *T. latifolia* L., *T. laxmannii* Lepech.
- Juncaceae Juss.:** *Juncus articulatus* L., *J. atratus* Krock., *J. bufonius* L., *J. compressus* Jacq., *J. conglomeratus* L., *J. effusus* L., *J. gerardii* Loisel., *J. inflexus* L., *J. tenuis* Willd., *Luzula multiflora* (Ehrh.) Lej., *L. pallescens* Sw.
- Cyperaceae Juss.:** *Blysmus compressus* (L.) Panz. ex Link, *Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla, *Carex acuta* L., *C. caryophylla* Latourr., *C. cespitosa* L., *C. colchica* J. Gay, *C. digitata* L., *C. distans* L., *C. disticha* Huds., *C. elata* All. (= *C. omskiana* Meinsh.), *C. elongata* L., *C. ericetorum* Pollich, *C. hartmanniorum* Cajander, *C. hirta* L., *C. leporina* L., *C. melanostachya* M. Bieb. ex Willd., *C. michelii* Host, *C. nigra* (L.) Reichard, *C. otrubae* Podp., *C. pallescens* L., *C. pilosa* Scop., *C. praecox* Schreb., *C. pseudocyperus* L., *C. riparia* Curt., ***C. secalina* Willd. ex Wahlenb., *C. spicata* Huds. (= *C. contigua* Hoppe), *C. supina* Willd. ex Wahlenb., *C. tomentosa* L., *C. vulpina* L., *Cyperus fuscus* L., *C. glomeratus* L., *Eleocharis palustris* (L.) R. Br., *E. uniglumis* (Link) Schult., *Schoenoplectus la-*

custris (L.) Palla, *S. tabernaemontani* (C.C. Gmel.) Palla, *Scirpoides holoschoenus* (L.) Sojak, *Scirpus sylvaticus* L.

Poaceae Barnhart: **Aegilops cylindrica* Host, *Agropyron cristatum* (L.) Gaertn. s.l. (= *A. pectinatum* (M. Bieb.) P. Beauv., *A. lavrenkoanum* Prokud.), *Agrostis capillaris* L. (= *A. tenuis* With.), *A. gigantea* Roth, *A. stolonifera* L., *A. vinealis* Schreb., *Alopecurus aequalis* Sobol., *A. arundinaceus* Poir., *A. geniculatus* L., *A. pratensis* L., *Apera spica-venti* (L.) P. Beauv., *Arrhenatherum elatius* (L.) P. Beauv. ex J. Presl & C. Presl, *Avena fatua* L., *Avenula pubescens* (Huds.) Dumort. (= *Helictotrichon pubescens* (Huds.) Pilg.), *Beckmannia eruciformis* (L.) Host, *Brachypodium pinnatum* (L.) P. Beauv., *B. sylvaticum* (Huds.) P. Beauv., *Bromus arvensis* L., *B. benekenii* (Lange) Trimen (= *Bromopsis benekenii* (Lange) Holub), *B. commutatus* Schrad., *B. hordeaceus* L., *B. inermis* Leyss. (= *Bromopsis inermis* (Leyss.) Holub), *B. japonicus* Houtt., *B. riparius* Rehmman (= *Bromopsis riparia* (Rehmman) Holub), *B. squarrosus* L., *B. tectorum* L. (= *Anisantha tectorum* (L.) Nevski), *Calamagrostis epigejos* (L.) Roth, *Catabrosa aquatica* (L.) P. Beauv., *Cynodon dactylon* (L.) Pers., *Dactylis glomerata* L., *Digitaria ischaemum* (Schreb.) Mühl., *D. sanguinalis* (L.) Scop., *Echinochloa crus-galli* (L.) P. Beauv., *Elymus caninus* (L.) L. (= *Roegneria canina* (L.) Nevski), *E. repens* (L.) Gould (= *Elytrigia repens* (L.) Desv. ex Nevski), *Eragrostis minor* Host, *E. pilosa* (L.) P. Beauv., *E. suaveolens* A. Becker ex Claus, *Festuca beckeri* (Hack.) Trautv., *F. pulchra* Schur (= *F. pseudovina* (Hack.) Wiersb.), *F. rupicola* Heuff., *F. valesiaca* Schleich. ex Gaudin, *Glyceria arundinacea* Kunth, *G. fluitans* (L.) R. Br., *G. maxima* (Hartm.) Holmb., *G. notata* Chevall., *Hierochloë repens* (Host) P. Beauv., *Hordeum murinum* L. s.l. (= *H. leporinum* Link), *Koeleria delavignei* Czern. ex Domin, *K. glauca* (Spreng.) DC. (= *K. sabuletorum* Domin), *K. macrantha* (Ledeb.) Domin (= *K. cristata* (L.) Pers. nom. illeg.), *Leersia oryzoides* (L.) Sw., *Lolium perenne* L., *Melica altissima* L., *M. nutans* L., *M. picta* K. Koch, **M. transsilvanica* Schur, *Milium effusum* L., *Molinia caerulea* (L.) Moench, *Phalaris arundinacea* L. (= *Phalaroides arundinacea* (L.) Raeusch.), *Phleum phleoides* (L.) Karst., *P. pratense* L., *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud., *Poa angustifolia* L., *P. annua* L., *P. bulbosa* L., *P. compressa* L., *P. nemoralis* L., *P. palustris* L., *P. pratensis* L., *P. trivialis* L., *Puccinellia distans* (Jacq.) Parl., *P. gigantea* (Grossh.) Grossh., *Schedonorus arundinaceus* (Schreb.) Dumort. (= *Festuca orientalis* V. Krecz. & Gontsch. nom. illeg., *F. regeliana* Pavlov), *S. giganteus* (L.) Holub (= *Festuca gigantea* (L.) Vill.), *S. pratensis* (Huds.) P. Beauv. (= *Festuca pratensis* Huds.), *Sclerochloa dura* (L.) P. Beauv., **Secale sylvestre* Host, *Setaria pumila* (Poir.) Roem. & Schult. (= *S. glauca* auct. non (L.) P. Beauv.), *S. verticillata* (L.) P. Beauv., *S. viridis* (L.) P. Beauv., *Sporobolus alopecuroides* (Piller & Mitterp.) P.M. Peterson (= *Crypsis alopecuroides* Piller & Mitterp.), *S. schoenoides* (L.) P.M. Peterson (= *Crypsis schoenoides* (L.) Lam.), ***Stipa capillata* L., ***S. pulcherrima* K. Koch, *Thinopyrum intermedium* (Host) Barkworth & D.R. Dewey (= *Elytrigia intermedia* (Host) Nevski).

Ceratophyllaceae Gray: *Ceratophyllum demersum* L.

Papaveraceae Juss.: *Chelidonium majus* L., *Corydalis intermedia* (L.) Merat, **C. marschalliana* (Pall. ex Willd.) Pers., *C. solida* (L.) Clairv., *Fumaria schleicherii* Soy.-Will., *Glaucium corniculatum* (L.) Curtis, *Papaver albiflorum* (Elkan) Pacz., *P. rhoeas* L., *P. stevenianum* Mikheev.

Berberidaceae Juss.: *Berberis vulgaris* L.

Ranunculaceae Juss.: **Aconitum lasiostomum* Besser ex Rchb., ***Adonis vernalis* L., *Anemone ranunculoides* (L.) Holub (= *Anemone ranunculoides* L.), **A. sylvestris* (L.) Galasso & al. (= *Anemone sylvestris* L.), *Aquilegia vulgaris* L., *Caltha palustris* L. (= *C. cornuta* Schott & al.), *Ceratocephala orthoceras* DC. (= *C. testiculata* (Crantz) Besser), **Clematis integrifolia* L., *Delphinium consolida* L. s.l. (= *Consolida regalis* S.F. Gray, *C. paniculata* (Host) Schur), *Ficaria verna* Huds., *Myosurus minimus* L., ***Pulsatilla pratensis* (L.) Mill., *Ranunculus acris* L., *R. aquatilis* L. (= *Batrachium aquatile* (L.) Dumort.), *R. auricomus* L. aggr., *R. cassubicus* L. aggr., *R. circinatus* Sibth. (= *Batrachium circinatum* (Sibth.) Spach, = *B. foeniculaceum* (Gilib.) V. Krecz.), *R. illyricus* L., *R. lingua* L., *R. pedatus* Waldst. & Kit., *R. polyanthemus* L., *R. polyphyllus* Waldst. & Kit. ex Willd., *R. repens* L., *R. sardous* Crantz (= *R. pseudobulbosus* Schur), *R. sceleratus* L., *R. trichophyllum* Chaix (= *Batrachium trichophyllum* (Chaix) Bosch, *B. divaricatum* (Schrank) Schur), *Thalictrum flavum* L., *T. lucidum* L., *T. minus* L., *T. simplex* L.

Grossulariaceae DC.: *Ribes nigrum* L.

Crassulaceae J. St.-Hil.: *Hylotelephium telephium* (L.) H. Ohba (= *Sedum ruprechtii* (Jalas) Om-elcz.), **H. triphyllum* (Haw.) Holub (= *Sedum purpureum* (L.) Schult.), *Petrosedum reflexum* (L.) Grulich (= *Sedum reflexum* L.), *Sedum acre* L., *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. & C.B. Lehm.

Haloragaceae R. Br.: *Myriophyllum spicatum* L.

Vitaceae Juss.: *Parthenocissus inserta* (A. Kern.) Fritsch

Zygophyllaceae R. Br.: *Tribulus terrestris* L.

Fabaceae Lindl.: *Amorpha fruticosa* L., *Anthyllis macrocephala* Wender., *Astragalus austriacus* Jacq., *A. cicer* L., ***A. dasyanthus* Pall., *A. glycyphyllos* L., *A. onobrychis* L., *A. varius* S.G. Gmel., *Caragana arborescens* Lam., *Cytisus austriacus* L. (= *Chamaecytisus austriacus* (L.) Link), *C. ruthenicus* Fisch. ex Woł. (= *Chamaecytisus ruthenicus* (Fisch. ex Woł.) Klaskova), *Ervilia hirsuta* (L.) Opiz (= *Vicia hirsuta* (L.) S.F. Gray), *Ervum tetraspermum* L. (= *Vicia tetrasperma* (L.) Schreb.), *Genista tinctoria* L., **Lathyrus pannonicus* (Jacq.) Garcke, *L. pratensis* L., *L. sylvestris* L., *L. tuberosus* L., *L. vernus* (L.) Bernh., *Lotus corniculatus* L., *Medicago falcata* L., *M. lupulina* L., *M. sativa* L., *Melilotus albus* Medik., *M. dentatus* (Waldst. & Kit.) Pers., *M. officinalis* (L.) Lam., *Onobrychis arenaria* (Kit.) DC., *Ononis arvensis* L., **Oxytropis pilosa* (L.) DC., *Robinia pseudoacacia* L., *Securigera varia* (L.) Lassen, *Trifolium alpestre* L., *T. arvense* L., *T. campestre* Schreb., *T. fragiferum* L., *T. hybridum* L., *T. medium* L., *T. montanum* L., *T. pratense* L., *T. repens* L., *Vicia cracca* L., *V. grandiflora* Scop., *V. pisiformis* L., *V. sativa* L. (= *V. angustifolia* Reichard), *V. sepium* L., *V. tenuifolia* Roth, *V. villosa* Roth.

Polygalaceae Hoffmanns. & Link: *Polygala comosa* Schkuhr (= *P. podolica* DC.).

Rosaceae Juss.: *Agrimonia eupatoria* L., *A. procera* Wallr., *Argentina anserina* (L.) Rydb. (= *Potentilla anserina* L.), *Crataegus monogyna* Jacq. (= *C. leiomonogyna* Klokov), *C. pentagyna* Waldst. & Kit. (= *C. klokovii* Ivaschin), *C. rhipidophylla* Gand. (= *C. curvisepala* Lindm. nom. illeg.), *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim., *F. vulgaris* Moench, *Fragaria vesca* L., *F. viridis* Weston, *Geum aleppicum* Jacq., *G. urbanum* L., *Malus sylvestris* Mill., *Physocarpus opulifolius* (L.) Maxim., *Potentilla argentea* L. (= *P. impolita* Wahlenb.), *P. collina* Wibel s.l. (= *P. thyrsoflora* Huels ex Zimm.), *P. humifusa* Willd. ex D.F.K. Schltd., *P. incana* P. Gaertn. & al., *P. inclinata* Vill. (= *P. canescens* Besser), *P. obscura* Willd., *P. patula* Waldst. & Kit., *P. reptans* L., *P. supina* L., **Prunus fruticosa* Pall. (= *Cerasus fruticosa* Pall.), *P. padus* L. (= *Padus avium* Mill.), *P. spinosa* L. (= *P. stepposa* Kotov), *Pyrus communis* L. s.l. (= *P. pyraeaster* (L.) Burgsd.), *Rosa antonovii* (Lonacz.) Dubovik, *R. canina* L. s.l., **R. chrshanovskii* Dubovik, *R. corymbifera* Borkh., *R. mediata* Dubovik, *R. rubiginosa* L., *R. tomentosa* Sm. s.l. (= *R. sherardii* Davies), *R. villosa* L., *Rubus caesius* L., *R. idaeus* L., **Sanguisorba officinalis* L., *S. minor* Scop. (= *Poterium sanguisorba* L.), *Sorbus aucuparia* L., *Spiraea crenata* L.

Elaeagnaceae Juss.: *Elaeagnus angustifolia* L.

Rhamnaceae Juss.: *Frangula alnus* Mill., *Rhamnus cathartica* L.

Ulmaceae Mirb.: *Ulmus glabra* Huds., *U. laevis* Pall., *U. minor* Mill. (= *U. carpinifolia* Rupp. ex G. Suckow), *U. pumila* L.

Cannabaceae Martinov: *Cannabis sativa* L. (= *C. ruderalis* Janisch.), *Humulus lupulus* L.

Urticaceae Juss.: *Urtica dioica* L., *U. galeopsifolia* Wierzb. ex Opiz, *U. urens* L.

Fagaceae Dumort.: *Quercus robur* L.

Betulaceae Gray: *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn., *Betula pendula* Roth, *B. pubescens* Ehrh., *Carpinus betulus* L., *Corylus avellana* L.

Cucurbitaceae Juss.: *Bryonia alba* L., *Echinocystis lobata* (Michx.) Torr. & A. Gray.

Celastraceae R. Br.: *Euonymus europaeus* L., *E. verrucosus* Scop.

Oxalidaceae R. Br.: *Oxalis dillenii* Jacq. (= *Xanthoxalis dillenii* (Jacq.) Holub), *O. stricta* L. (= *O. fontana* Jord., *Xanthoxalis stricta* (L.) Small).

Hypericaceae Juss.: *Hypericum elegans* Stephan ex Willd., *H. hirsutum* L., *H. perforatum* L.

Violaceae Batsch: *Viola accrescens* Klokov, *V. ambigua* Waldst. & Kit., *V. arvensis* Murray, *V. canina* L., *V. elatior* Fr., *V. hirta* L., *V. hymettia* Boiss. & Heldr. (= *V. lavrenkoana* Klokov), *V. mirabilis* L., *V. odorata* L., *V. suavis* M. Bieb., *V. tricolor* L. (= *V. matutina* Klokov).

Salicaceae Mirb.: *Populus alba* L., *P. nigra* L., *P. tremula* L., *Salix acutifolia* Willd., *S. alba* L., *S. cinerea* L., *S. fragilis* L., *S. triandra* L.

Euphorbiaceae Juss.: *Euphorbia kaleniczenkoi* Czern., *E. palustris* L., *E. peplus* L., *E. seguieriana* Neck., *E. semivillosa* (Prokh.) Krylov, *E. stepposa* Zoz ex Prokh., *E. subtilis* Prokh., *E. virgata* Waldst. & Kit., *Mercurialis perennis* L.

Linaceae DC. ex Perleb: *Linum catharticum* L., *L. hirsutum* L., *L. nervosum* Waldst. & Kit.

Geraniaceae Juss.: *Erodium cicutarium* (L.) L'Her., *Geranium collinum* Stephan ex Willd., *G. divaricatum* Ehrh., *G. pratense* L., *G. pusillum* L., *G. robertianum* L., *G. sanguineum* L., *G. sibiricum* L.

Lythraceae J. St.-Hil.: *Lythrum salicaria* L., *L. virgatum* L.

Onagraceae Juss.: *Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop., *Epilobium hirsutum* L., *E. montanum* L., *E. palustre* L., *E. parviflorum* Schreb., *E. tetragonum* L., *Oenothera biennis* L., *O. rubricaulis* Klebahn.

Sapindaceae Juss.: *Acer campestre* L., *A. negundo* L., *A. platanoides* L., *A. tataricum* L.

Malvaceae Juss.: *Althaea officinalis* L., *Malva pusilla* Sm., *M. thuringiaca* (L.) Vis. (= *Lavatera thuringiaca* L.).

Tiliaceae Juss.: *Tilia cordata* Mill.

Resedaceae Martinov: *Reseda lutea* L.

Brassicaceae Burnett: *Alliaria petiolata* (M. Bieb.) Cavara & Grande, *Alyssum alyssoides* (L.) L., *A. desertorum* Stapf, *A. hirsutum* M. Bieb., *Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh., *Arabis planisiliqua* (Pers.) Rchb., *Barbarea stricta* Andr. ex Besser, *B. vulgaris* R. Br., *Berteroa incana* (L.) DC., *Brassica campestris* L., *Bunias orientalis* L., *Camelina microcarpa* Andr. ex DC., *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik., *C. orientalis* Klokov, *Cardamine dentata* Schult., *C. impatiens* L., *Chorispora tenella* (Pall.) DC., *Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl, *Diplotaxis tenuifolia* (L.) DC., *Draba nemorosa* L., *Erophila verna* (L.) DC., *Erysimum cheiranthoides* L., *E. diffusum* Ehrh. (= *E. canescens* Roth), *E. marschallianum* Andr. ex M. Bieb. (= *E. hieraciifolium* auct. non L.), *E. repandum* L., *Euclidium syriacum* (L.) W.T. Aiton, *Guenthera persica* (Boiss. & Hohen.) D.A. German (= *Erucastrum armorioides* (Czern. ex Turcz.) Cruchet), *Hesperis tristis* L., *Lepidium densiflorum* Schrad., *L. draba* L. (= *Cardaria draba* (L.) Desv.), *L. latifolium* L., *L. ruderale* L., *Microthlaspi perfoliatum* (L.) F.K. Mey. (= *Thlaspi perfoliatum* L.), *Raphanus raphanistrum* L., *Rapistrum perenne* (L.) All., *Rorippa amphibia* (L.) Besser, *R. austriaca* (Crantz) Besser, *R. palustris* (L.) Besser, *R. sylvestris* (L.) Besser, *Sinapis arvensis* L., *Sisymbrium altissimum* L., *S. loeselii* L., *S. officinale* (L.) Scop., *S. polymorphum* (Murray) Roth, *S. volgense* M. Bieb. ex E. Fourn., *Thlaspi arvense* L., *Turritis glabra* L.

Thesiaceae Vest: *Thesium ramosum* Hayne (= *T. arvense* Horvat. nom. illeg.).

Viscaceae Batsch: *Viscum album* L.

Plumbaginaceae Juss.: *Limonium tomentellum* (Boiss.) Kuntze (= *L. alutaceum* (Steven) O. Kuntze).

Polygonaceae Juss.: *Fallopia convolvulus* (L.) A. Löve, *F. dumetorum* (L.) Holub, *Persicaria amphibia* (L.) Delarbre, *P. hydropiper* (L.) Delarbre, *P. lapathifolia* (L.) Delarbre, *P. maculosa* Gray, *P. minor* (Huds.) Delarbre, *Polygonum arenastrum* Boreau, *P. aviculare* L., *P. patulum* M. Bieb., *Rumex acetosa* L., *R. acetosella* L., *R. confertus* Willd., *R. crispus* L., *R. hydrolapathum* Huds., *R. maritimus* L., *R. obtusifolius* L. (= *R. sylvestris* Wallr.), *R. patientia* L. s.l. (= *R. lonaczewskii* Klokov), *R. thyrsoiflorus* Fingerh.

Caryophyllaceae Juss.: *Alsine media* L. (= *Stellaria media* (L.) Vill.), *Arenaria serpyllifolia* L. (= *A. viscida* Loisel., *A. uralensis* Pall. ex Spreng.), *Cerastium holosteoides* Fr., *C. semidecandrum* L. (= *C. rotundatum* Schur), *Dianthus andrzejewskianus* (Zapał.) Kulcz., *D. campestris* M. Bieb., *D. deltoides* L., **D. eugeniae* Kleopow, *Eremogone micradenia* (P. Smirnov) Ikonn., *Gypsophila paniculata* L., *Herniaria glabra* L., *H. polygama* J. Gay, *Holosteum umbellatum* L., *Moehringia trinervia* (L.) Clairv., *Myosoton aquaticum* (L.) Moench, *Psammophiliella muralis* (L.) Ikonn., *Rabelera holostea* (L.) M.T. Sharples & E.A. Tripp (= *Stellaria holostea* L.), *Sagina procumbens* L., *Saponaria officinalis* L., *Scleranthus annuus* L., *S. perennis* L., *Silene alba* (Mill.) E.H.L. Krause (= *Melandrium album* (Mill.) Garcke), *S. baccifera* (L.) Durande (= *Cucubalus baccifer* L.), *S. borysthena* (Gruner) Wal-

ters (= *Otites borysthena* (Gruner) Klokov), *S. chersonensis* (Zapał.) Kleopow (= *Otites chersonensis* (Zapał.) Klokov), *S. chlorantha* (Willd.) Ehrh., *S. dichotoma* Ehrh., *S. flos-cuculi* (L.) Greuter & Burdet (= *Coccyganthe flos-cuculi* (L.) Fourr.), *S. multiflora* (Waldst. & Kit.) Pers. (= *S. steppicola* Kleopow), *S. noctiflora* L. (= *Elisanthe noctiflora* (L.) Willk.), *S. nutans* L., *S. tatarica* (L.) Pers., *S. viscosa* (L.) Pers. (= *Elisanthe viscosa* (L.) Rupr.), *S. vulgaris* (Moench) Garcke (= *Oberna behen* (L.) Ikonn.), *Spergula arvensis* L., *Spergularia marina* (L.) Besser (= *S. salina* J. Presl & C. Presl), *S. rubra* (L.) J. Presl & C. Presl, *Stellaria graminea* L. (= *S. hippoctona* (Czern.) Klokov), *S. palustris* Ehrh. ex Hoffm., *Viscaria vulgaris* Röhl.

Amaranthaceae Juss.: *Amaranthus albus* L., *A. blitoides* S. Watson, *A. retroflexus* L.

Chenopodiaceae Vent.: *Atriplex intracontinentalis* Sukhor. (= *A. littoralis* auct. non L.), *A. micrantha* C.A. Mey., *A. oblongifolia* Waldst. & Kit., *A. patula* L., *A. prostrata* Boucher ex DC. (= *A. latifolia* Wahlenb.), *A. sagittata* Borkh., *A. tatarica* L., *Bassia laniflora* (S.G. Gmel.) A.J. Scott (= *Kochia laniflora* (S.G. Gmel.) Borbas), *B. prostrata* (L.) Beck (= *Kochia prostrata* (L.) Schrad.), *B. scoparia* (L.) A.J. Scott (= *Kochia scoparia* (L.) Voss), *Camphorosma annua* Pall., *Chenopodium hybridum* (L.) S. Fuentes & al. (= *Chenopodium hybridum* L.), *Chenopodium album* L., *C. betaceum* Andrzej. (= *C. strictum* auct. non Roth), *C. opulifolium* Schrad. ex W.D.J. Koch & Ziz, *Corispermum nitidum* Kit. ex Schult., *Lipandra polysperma* (L.) S. Fuentes & al. (= *Chenopodium polyspermum* L.), *Oxybasis glauca* (L.) S. Fuentes & al. (= *Chenopodium glaucum* L.), *O. rubra* (L.) S. Fuentes & al. (= *Chenopodium rubrum* L.), *Salsola tragus* L. (= *S. ruthenica* Iljin).

Nyctaginaceae Juss.: *Mirabilis nyctaginea* (Michx.) MacMill. (= *Oxybaphus nyctagineus* (Michx.) Sweet).

Portulacaceae Juss.: *Portulaca oleracea* L.

Cornaceae Bercht. & J. Presl: *Cornus sanguinea* L. (= *Swida sanguinea* (L.) Opiz).

Balsaminaceae A. Rich.: *Impatiens glandulifera* Royle, *I. noli-tangere* L., *I. parviflora* DC.

Primulaceae Batsch. ex Borkh.: *Androsace elongata* L., *Hottonia palustris* L., *Lysimachia maritima* (L.) Galasso & al. (= *Glaux maritima* L.), *L. nummularia* L., *L. vulgaris* L., **Primula veris* L.

Rubiaceae Juss.: *Asperula cynanchica* L., *Cruciata laevipes* Opiz, *Galium album* Mill., *G. aparine* L., *G. boreale* L., *G. elongatum* C. Presl, *G. humifusum* M. Bieb., *G. mollugo* L., *G. octonarium* (Klokov) Soó, *G. odoratum* (L.) Scop., *G. palustre* L., *G. rivale* (Sm.) Griseb., *G. rubioides* L. (= *G. articulatum* Lam., *G. physocarpum* Ledeb.), *G. uliginosum* L., *G. verum* L.

Gentianaceae Juss.: *Centaurium erythraea* Rafn, *C. pulchellum* (Sw.) Hayek ex Hand.-Mazz. & al.

Apocynaceae Juss.: *Asclepias syriaca* L., **Vinca minor* L., *Vincetoxicum hirundinaria* Medik. s.l. (= *V. albobianum* (Kusn.) Pobed., *V. stepposum* (Pobed.) Á. Löve & D. Löve).

Boraginaceae Juss.: **Aegonychon purpureoeruleum* (L.) Holub, *Anchusa arvensis* (L.) M. Bieb. (= *Lycopsis arvensis* L., *L. orientalis* L.), **A. gmelinii* Ledeb., *Asperugo procumbens* L., *Buglossoides arvensis* (L.) I.M. Johnst., *B. czernjajevii* (Klokov & Des.-Shost.) Czerep., *Cerinthe minor* L., *Cynoglossum officinale* L., *Echium vulgare* L., *Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort., *Lithospermum officinale* L., *Memoremea scorpioides* (Haenke) A. Otero & al. (= *Omphalodes scorpioides* (Haenke) Schrank), *Myosotis arvensis* (L.) Hill, *M. scorpioides* L. (= *M. palustris* (L.) L.), *M. sparsiflora* Mikan ex Pohl, *M. stricta* Link ex Roem. & Schult. (= *M. micrantha* auct. non Pall. ex Lehm.), *Nonea pulla* (L.) DC. s.l. (= *N. rossica* Steven), *Pulmonaria obscura* Dumort., *Symphytum officinale* L.

Convolvulaceae Juss.: *Convolvulus arvensis* L., *C. sepium* L. (= *Calystegia sepium* (L.) R. Br.).

Cuscutaceae Bercht. & J. Presl: *Cuscuta approximata* Bab., *C. australis* R. Br. s.l. (= *C. cesattiana* Bertol.), *C. campestris* Yunck., *C. epithimum* (L.) L., *C. lupuliformis* Krock.

Solanaceae Juss.: *Datura stramonium* L., *Hyoscyamus niger* L., *Lycium barbarum* L., *Solanum dulcamara* L., *S. nigrum* L.

Oleaceae Hoffmanns. & Link: *Fraxinus excelsior* L., *F. pennsylvanica* Marshall, *Ligustrum vulgare* L., *Syringa vulgaris* L.

Plantaginaceae Juss.: *Callitriche stagnalis* Scop., *Chaenorhinum minus* (L.) Lange, *Gratiola officinalis* L., *Linaria biebersteinii* Besser (= *L. maeotica* Klokov), *L. genistifolia* (L.) Mill., **L. odora*

(M. Bieb.) Fisch. (= *L. dulcis* Klokov), *L. vulgaris* Mill., *Plantago arenaria* Waldst. & Kit., *P. cornuti* Gouan, *P. lanceolata* L., *P. major* L. (= *P. uliginosa* F.W. Schmidt), *P. maritima* L. (= *P. salsa* Pall.), *P. media* L. (= *P. urvillei* Opiz, *P. stepposa* Kuprian.), *Veronica anagallis-aquatica* L. (= *V. anagalloides* Guss.), *V. arvensis* L., *V. austriaca* L. (= *V. dentata* F.W. Schmidt), *V. chamaedrys* L., *V. dillenii* Crantz, *V. jacquinii* Baumg., *V. incana* L., *V. longifolia* L., *V. officinalis* L., *V. persica* Poir., *V. polita* Fr., *V. prostrata* L., *V. serpyllifolia* L., *V. spicata* L. s.l. (= *V. steppacea* Kotov), *V. spuria* L., *V. teucrium* L., *V. verna* L.

Scrophulariaceae Juss.: *Scrophularia nodosa* L., *S. oblongifolia* Loisel. (= *S. umbrosa* Dumort.), *Verbascum blattaria* L., *V. chaixii* Vill. (= *V. orientale* M. Bieb. nom. illeg., *V. marschallianum* Ivani-na & Tzvelev), *V. densiflorum* Bertol., *V. lychnitis* L., *V. nigrum* L., *V. phlomoides* L., *V. phoeniceum* L.

Lentibulariaceae Rich.: **Utricularia vulgaris* L.

Verbenaceae J. St.-Hil.: *Verbena officinalis* L.

Lamiaceae Martinov: *Ajuga chia* Schreb., *A. genevensis* L., *Ballota nigra* L., *Betonica officinalis* L., *Chaiturus marrubiastrum* (L.) Ehrh. ex Rchb., *Clinopodium vulgare* L., *Dracocephalum thymiflorum* L., *Elsholtzia ciliata* (Thunb.) Hyl., *Galeopsis bifida* Boenn., *G. ladanum* L., *Glechoma hederacea* L., *G. hirsuta* Waldst. & Kit., *Lamium album* L., *L. amplexicaule* L. (= *L. paczoskianum* Worosch.), *L. maculatum* (L.) L., *L. purpureum* L., *Leonurus villosus* Desf. ex D'Urv. (= *L. quinquelobatus* Gilib. nom. inval.), *Lycopus europaeus* L., *L. exaltatus* L. f., *Mentha aquatica* L., *M. arvensis* L., *Nepeta cataria* L., *N. nuda* L. (= *N. pannonica* L.), *Origanum vulgare* L., *Phlomis herba-venti* L. s.l. (= *P. pungens* Willd.), *Phlomoides tuberosa* (L.) Moench (= *Phlomis tuberosa* L.), *Prunella vulgaris* L., *Salvia nemorosa* L., *S. nutans* L., *S. pratensis* L., *S. verticillata* L., *Scutellaria altissima* L., *S. galericulata* L., *S. hastifolia* L., *Stachys annua* (L.) L., *S. germanica* L., *S. palustris* L., *S. recta* L. (= *S. transsilvanica* Schur), *S. sylvatica* L., *Teucrium chamaedrys* L., *T. scordium* L., *Thymus pallasianus* Heinr. Braun, *T. pannonicus* All. (= *T. marschallianus* Willd.), **T. tschernjajevii* Klokov & Des.-Shost., *Ziziphora acinos* (L.) Melnikov (= *Acinos arvensis* (Lam.) Dandy).

Orobanchaceae Vent.: *Euphrasia pectinata* Ten., *E. stricta* J.P. Wolff ex J.F. Lehm., *Lathraea squamaria* L., *Melampyrum cristatum* L., *M. nemorosum* L., *M. pratense* L., *Odontites vulgaris* Moench, *Orobanche alba* Stephan ex Willd., *O. cumana* Wallr., **Pedicularis dasystachys* Schrenk, **P. kaufmannii* Pinzger, *Phelipanche lanuginosa* (C.A. Mey.) Holub (= *Orobanche caesia* Rchb.), *Rhinanthus serotinus* (Schoench.) Oborny (= *R. vernalis* (N. Zinger) Schischk. & Serg.).

Campanulaceae Juss.: *Campanula bononiensis* L., **C. canescens* (Waldst. & Kit.) Roth (= *Asyneuma canescens* (Waldst. & Kit.) Griseb. & Schenk), *C. glomerata* L. (= *C. farinosa* Andrzej.), **C. persicifolia* L., *C. rapunculoides* L., *C. rotundifolia* L., *C. sibirica* L., *C. trachelium* L., *Jasione montana* L.

Asteraceae Bercht. & J. Presl: *Achillea inundata* Kondr., *A. micrantha* Willd., *A. millefolium* L., *A. nobilis* L., *A. pannonica* Scheele, *A. salicifolia* Besser (= *Ptarmica salicifolia* (Besser) Serg.), *A. setacea* Waldst. & Kit., *Ambrosia artemisiifolia* L., *Anthemis cotula* L., *A. ruthenica* M. Bieb., *Arctium lappa* L., *A. minus* (Hill) Bernh., *A. tomentosum* Mill., *Artemisia abrotanum* L., *A. absintium* L., *A. annua* L., *A. austriaca* Jacq., *A. marschalliana* Spreng., *A. santonicum* L., *A. scoparia* Waldst. & Kit., *A. umbrosa* (Turcz. ex Besser) Turcz. ex Verlot, *A. vulgaris* L., **Aster amellus* L. (= *A. bessarabicus* Bernh. ex Rchb.), *Bidens cernua* L., *B. frondosa* L., *B. tripartita* L., *Carduus acanthoides* L., *C. crispus* L., *C. hamulosus* Ehrh. (= *C. pseudocollinus* (Schmalh.) Klokov), *C. nutans* L. (= *C. thorermeri* Weinm.), *Carlina biebersteinii* Bernh. ex Hornem., *Centaurea arenaria* M. Bieb. ex Willd. (= *C. borysthenica* Gruner), *C. cyanus* L., *C. diffusa* Lam., **C. glastifolia* L. (= *Chartolepis intermedia* Boiss.), *C. jacea* L. (= *C. substituta* Czerep.), **C. orientalis* L., *C. pseudophrygia* C.A. Mey., *C. scabiosa* L. (= *C. apiculata* Ledeb., *C. pseudocoriacea* Dobroc.), *C. stoebe* L. (= *C. biebersteinii* DC., *C. pseudo-maculosa* Dobroc.), *Chondrilla juncea* L. (= *C. graminea* M. Bieb.), *Cichorium intybus* L., *Cirsium arvense* (L.) Scop. s.l. (= *C. setosum* (Willd.) Besser), *C. canum* (L.) All., *C. roseolum* Gorl. (= *C. esculentum* auct. non (Siev.) C.A. Mey.), *C. ukranicum* Besser ex DC., *C. vulgare* (Savi) Ten., **Cota tinctoria* (L.) J. Gay (= *Anthemis subtinctoria* Dobroc.), *Crepis foetida* L. (= *Barkhausia rhoedifolia* (M. Bieb.) M. Bieb.), *C. tectorum* L., *Echinops sphaerocephalus* L., *Erigeron acris* L., *E. annuus* (L.) Desf. (= *Phalacroloma annuum* (L.) Dumort., *Stenactis annua* (L.) Nees), *E. canadensis* L. (= *Conyza*

canadensis (L.) Cronq.), *E. podolicus* Besser, *Eupatorium cannabinum* L., *Filago arvensis* L., *Galactella dracunculoides* (Lam.) Nees, *G. villosa* (L.) Rchb. f., *Galinsoga parviflora* Cav., **Gnaphalium uliginosum* L. s.l. (= *G. rossicum* Kirp.), *Grindelia squarrosa* (Pursh) Dunal, *Helianthus tuberosus* L., *Helichrysum arenarium* (L.) Moench, *H. luteoalbum* (L.) Rchb. (= *Gnaphalium luteoalbum* L.), *Hieracium filifolium* Juxip, *H. robustum* Fr., *H. umbellatum* L., *H. virosum* Pall., **Inula helenium* L., *Iva xanthiifolia* Nutt. (= *Cyclachaena xanthiifolia* (Nutt.) Fresen), *Jacobaea andrzejowskyi* (Tzvelev) B. Nord. & Greuter (= *Senecio andrzejowskyi* Tzvelev), **J. borysthenica* (DC.) B. Nord. & Greuter (= *Senecio borysthenicus* (DC.) Andr. ex Czern.), *J. doria* (L.) G. Gaertn. & al. (= *J. schwetzwii* (Korsh.) Tatanov & Vasjukov, *Senecio schwetsowii* Korsh.), *J. erucifolia* (L.) G. Gaertn. & al. (= *Senecio erucifolius* L.), *J. racemosa* (M. Bieb.) Pels. (= *Senecio paucifolius* S.G. Gmel.), *J. vulgaris* Gaertn. (= *Senecio jacobaea* L.), *Jurinea arachnoidea* Bunge, **J. cyanoides* (L.) Rchb. (= *J. charcoviensis* Klokov), **J. multiflora* (L.) B. Fedtsch., ***Klasea lycopifolia* (Vill.) A. Löve & D. Löve (= *Serratula lycopifolia* (Vill.) A. Kerner), *Lactuca muralis* (L.) Gaertn. (= *Mycelis muralis* (L.) Dumort.), **L. quercina* L. (= *L. chaixii* Vill.), *L. saligna* L., *L. serriola* L., *L. tatarica* (L.) C.A. Mey., *Lapsana communis* L., *Lepidotheca suaveolens* (Pursh) Nutt., *Leucanthemum vulgare* (Vill.) Lam., *Matricaria chamomilla* L., *Onopordum acanthium* L., *Pentanema britannicum* (L.) D. Gut.-Larr. & al. (= *Inula britannica* L.), *P. ensifolium* (L.) D. Gut.-Larr. & al. (= *Inula ensifolia* L.), *P. hirtum* (L.) D. Gut.-Larr. & al. (= *Inula hirta* L.), *P. salicinum* (L.) D. Gut.-Larr. & al. (= *Inula salicina* L., *I. aspera* Poir.), *Petasites spurius* (Retz.) Rchb. f., *Picris hieracioides* L., *Pilosella bauhinii* (Besser) Arv.-Touv. (= *Hieracium bauhinii* Besser, *H. hispidissimum* Rehmann, *H. plicatulum* (Zahn) Juxip), *P. brachiata* (Lam.) F. Schultz & Sch. Bip. (= *Hieracium brachiatum* (Lam.) Naeg. & Peter), *P. caespitosa* (Dumort.) P.D. Sell & C. West (= *Hieracium pratense* Tausch), *P. echioides* (Lum.) F.W. Schultz & Sch. Bip. (= *Hieracium echioides* Lum.), *P. officinarum* Vill. (= *Hieracium pilosella* L.), *P. praealta* (Vill. ex Gochn.) F.W. Schultz & Sch. Bip. (= *Hieracium praealtum* Vill. ex Gochn., *H. piloselloides* auct. non Vill.), *Podospermum canum* C.A. Mey. (= *Scorzonera laciniata* auct. non L.), *Pulicaria vulgaris* Gaertn., *Scorzonera parviflora* Jacq., *Scorzoneroidea autumnalis* (L.) Moench (= *Leontodon autumnale* L.), *Senecio vernalis* Waldst. & Kit., *S. viscosus* L., *S. vulgaris* L., *Solidago canadensis* L., *S. gigantea* W.T. Aiton, *S. virgaurea* L., *Sonchus arvensis* L., *S. asper* (L.) Hill, *S. oleraceus* L., *S. palustris* L., *Symphyotrichum novi-belgii* (L.) G.L. Nesom, *S. salignum* (Willd.) G.L. Nesom, *S. versicolor* (Willd.) G.L. Nesom, *Tanacetum corymbosum* (L.) Sch. Bip. (= *Pyrethrum corymbosum* (L.) Scop.), *T. vulgare* L., *Taraxacum bessarabicum* (Hornem.) Hand.-Mazz., *T. officinale* Wigg. aggr., *T. serotinum* (Waldst. & Kit.) Poir., *Tragopogon dubius* Scop. (= *T. major* Jacq.), *T. orientalis* L., *T. podolicus* (DC.) S. Nikitin, **T. ucrainicus* Artemczuk, *Tripleurospermum inodorum* (L.) Sch. Bip., *Tripolium pannonicum* (Jacq.) Dobroc., *Tussilago farfara* L., *Xanthium albinum* (Widder) H. Scholz & Sukopp, *X. strumarium* L.

Adoxaceae E. Mey.: *Adoxa moschatellina* L.

Sambucaceae Batsch ex Borkh.: *Sambucus nigra* L., *S. racemosa* L.

Viburnaceae Raf.: *Viburnum opulus* L.

Caprifoliaceae Juss.: *Lonicera tatarica* L.

Dipsacaceae Juss.: *Cephalaria uralensis* (Murray) Schrad. ex Roem. & Schult., *Dipsacus fullo-*
num L. (= *D. sylvestris* Huds.), *D. laciniatus* L., *D. strigosus* Willd. ex Roem. & Schult., *Knautia ar-*
vensis (L.) Coult., *Scabiosa ochroleuca* L.

Valerianaceae Batsch: **Valeriana officinalis* L. (= *V. exaltata* Mikan), *Valerianella locusta* (L.)
Laterrade.

Apiaceae Lindl.: *Aegopodium podagraria* L., *Aethusa cynapium* L., *Angelica archangelica* L.
(= *Archangelica officinalis* Hoffm.), *A. sylvestris* L., *Anthriscus cerefolium* (L.) Hoffm., *A. sylvestris*
(L.) Hoffm., *Berula erecta* (Huds.) Coville (= *Siella erecta* (Huds.) Pimenov), *Carum carvi* L., *Chae-*
rophyllum bulbosum L., *C. prescottii* DC., *C. temulum* L., *Conium maculatum* L., *Daucus carota*
L., *Dichoropetalum carvifolia* (Vill.) Pimenov & Kljuykov (= *Peucedanum carvifolia* Vill.), *Eryn-*
gium campestre L., *E. planum* L., *Falcaria vulgaris* Bernh., *Heracleum sibiricum* L., *Kadenia dubia*
(Schkuhr) Lavrova & V. Tikhom. (= *Cnidium dubium* (Schkuhr) Thell.), *Oenanthe aquatica* (L.)
Poir., *Oreoselinum nigrum* Delarbre (= *Peucedanum oreoselinum* (L.) Moench), *Ostericum palustre*

(Besser) Besser, *Pastinaca sativa* L. s.l. (= *P. sylvestris* Mill.), *Pimpinella saxifraga* L., *Seseli annuum* L., *S. libanotis* (L.) W.D.J. Koch, *S. tortuosum* L. (= *S. arenarium* M. Bieb., *S. campestre* Besser), *Silaum silaus* (L.) Schinz & Thell., *Sium latifolium* L., *S. sisarum* L. (= *S. sisaroides* M. Bieb.), *Torilis japonica* (Houtt) DC., *Xanthoselinum alsaticum* (L.) Schur (= *Peucedanum lubimenkoanum* Kotov).

Територія Полтавської міської громади відзначається значною видовою різноманітністю судинних рослин і охоплює 63,3% резидентних таксонів, зафіксованих на території Лівобережного Лісостепу України та 73,9% резидентних таксонів, які трапляються у Полтавській області (за даними одного з авторів – Давидова Д. А.).

Крім резидентних таксонів, на території Полтавської міської громади було знайдено 85 видів, які поки що не можна вважати стабільними компонентами рослинності регіону, вони є малочисельними, періодично дичавіють з культури або випадково заносяться і при цьому не натуралізуються (ефемерофіти). Разом з тим, фіксація і моніторинг таких видів є дуже важливою, оскільки у майбутньому такі види цілком можуть перейти натуралізаційний бар'єр і стати масовими у дослідженому регіоні. З огляду на це, наводимо стислий перелік цих видів, вони належать до 77 родів і 32 родин: *Hemerocallidaceae* R. Br. (*Hemerocallis fulva* (L.) L.), *Poaceae* Barnhart (*Avena sativa* L., *Bothriochloa ischaetum* (L.) Keng., *Bromus carinatus* Hook. & Arn., *B. sterilis* L., *Cenchrus longispinus* (Hack.) Fernald, *Leymus racemosus* (Lam.) Tzvelev, *Panicum miliaceum* L., *Sorghum drummondii* (Nees ex Steud.) Millsp. & Chase, *Triticum aestivum* L., *Zea mays* L.), *Berberidaceae* Juss. (*Berberis aquifolium* Pursh), *Papaveraceae* Juss. (*Eschscholzia californica* Cham., *Papaver laevigatum* M. Bieb.), *Vitaceae* Juss. (*Vitis vinifera* L.), *Fabaceae* Lindl. (*Glycine max* (L.) Merr., *Medicago minima* (L.) Bartalini, *Melilotus wolgicus* Poir., *Onobrychis viciifolia* Scop., *Robinia viscosa* Vent., *Trigonella caerulea* (L.) Ser.), *Rosaceae* Juss. (*Crataegus submollis* Sargent, *Malus domestica* Borkh., *Prunus armeniaca* L., **P. avium* (L.) L., *P. cerasifera* Ehrh., *P. cerasus* L., *P. mahaleb* L., *Rosa rugosa* Thunb., *Sorbaria sorbifolia* (L.) A. Braun), *Juglandaceae* Perleb (*Juglans regia* L.), *Elaeagnaceae* Juss. (*Hippophäe rhamnoides* L.), *Cannabaceae* Martinov (*Celtis occidentalis* L.), *Moraceae* Gaudich. (*Morus alba* L.), *Fagaceae* Dumort. (*Quercus rubra* L.), *Cucurbitaceae* Juss. (*Cucurbita pepo* L., *Thladiantha dubia* Bunge), *Violaceae* Batsch (*Viola sororia* Willd.), *Euphorbiaceae* Juss. (*Euphorbia exigua* L., *E. humifusa* Willd., *E. marginata* Pursh), *Linaceae* DC. ex Perleb (*Linum usitatissimum* L.), *Anacardiaceae* R. Br. (*Cotinus coggygria* Scop., *Rhus typhina* L.), *Sapindaceae* Juss. (*Acer pseudoplatanus* L., *A. saccharinum* L., *Aesculus hippocastanum* L.), *Rutaceae* Juss. (*Ptelea trifoliata* L.), *Malvaceae* Juss. (*Alcea rosea* L.), *Brassicaceae* Burnett (*Armoracia rusticana* G. Gaertn. & al., *Diplotaxis muralis* (L.) DC., *Eruca vesicaria* (L.) Cav., *Iberis umbellata* L., *Lepidium perfoliatum* L., *Raphanus sativus* L., *Sinapis alba* L., *Sisymbrium orientale* L.), *Polygonaceae* Juss. (*Fagopyrum esculentum* Moench, *Reynoutria bohemica* Chrtek & Chrtkova), *Caryophyllaceae* Juss. (*Atocion armeria* (L.) Fourr., *Cerastium nemorale* M. Bieb., *Dianthus barbatus* L., *Gypsophila perfoliata* L., *Silene cserei* Baumg.), *Amaranthaceae* Juss. (*Amaranthus powellii* S. Watson), *Portulacaceae* Juss. (*Portulaca grandiflora* Hook.), *Boraginaceae* Juss. (*Borago officinalis* L.), *Convolvulaceae* Juss. (*Ipomoea purpurea* (L.) Roth), *Solanaceae* Juss. (*Datura innoxia* Mill., *Petunia atkinsiana* (Sweet) D. Don ex W.H. Baxter, *Solanum lycopersicum* L.), *Lamiaceae* Martinov (*Mentha spicata* L.), *Asteraceae* Bercht. & J. Presl (*Artemisia dracunculus* L., *Calendula officinalis* L., *Cosmos bipinnatus* Cav., *Crepis sancta* (L.) Bornm., *Gaillardia aristata* Pursh, *Helianthus annuus* L., *Heliopsis helianthoides* (L.) Sweet, *Psephellus dealbatus* (Willd.) K. Koch, *Rudbeckia triloba* L., *Silphium perfoliatum* L., *Tanacetum parthenium* (L.) Sch. Bip.), *Caprifoliaceae* Juss. (*Lonicera xylosteum* L.), *Apiaceae* Lindl. (*Anethum graveolens* L., *Astrodaucus orientalis* (L.) Drude).

Загалом до особливостей Полтавської міської громади варто віднести високу частку рідкісних видів судинних рослин – нами зафіксовано на цій території 61 созофіт (6,1% від загальної кількості резидентних таксонів), у тому числі 14 видів з «Червоної книги України» і 47 регіонально рідкісних, а також дуже низький відсоток заповідності (близько 0,3%). Так, фрагменти природної рослинності громади фактично охороняються лише у двох об'єктах природно-заповідного фонду України – Полтавському міському парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення (124,5 га) і ландшафтному заказнику

місцевого значення «Кротенківський» (28,5 га), тоді як ботанічний заказник місцевого значення «Рожаївський» (14 га) частково розташований поза межами досліджуваного регіону і належить також Мачухівській сільській територіальній громаді.

Висновки. Отже, проведене детальне дослідження різноманіття судинних рослин Полтавської міської територіальної громади доводить високий рівень збереження її фіторізноманітності і є важливою основою для моніторингу за станом її рослинного покриву у майбутньому. Першочерговими завданнями, на вирішення яких будуть спрямовані наші майбутні ботанічні дослідження на території Полтавської міської громади, є розроблення наукових обґрунтувань для створення нових природно-заповідних об'єктів, критичний перегляд списку регіонально рідкісних видів судинних рослин Полтавської області з урахуванням новітніх наукових даних, а також інвентаризація фіторізноманітності інших прилеглих територіальних громад Полтавщини, про що згодом буде повідомлено в інших працях.

Список використаної літератури:

- Гомля Л. М., Давидов Д. А. Флора вищих судинних рослин Полтавського району. Полтава : Техсервіс, 2008. 212 с.
- Давидов Д. А. Нові знахідки чужорідних рослин-ергазіофітів у Лівобережному Лісостепу України. *Природничий альманах*. 2020. Вип. 29. С. 14–23. DOI: 10.32999/ksu2524-0838/2020-29-2
- Давидов Д. А., Гомля Л. М. Анотований список флори Рожаївського ботанічного заказника та прилеглих до нього степових ділянок (Полтавська обл.). *Вісник проблем біології і медицини*. 2016. Вип. 4, т. 1 (133). С. 83–87.
- Наукові праці Екологічної дослідницької станції «Глибокі Балики». Біорізноманіття Ржищівської міської об'єднаної територіальної громади / за ред.: А. Куземко, Ю. Куцоконь, О. Василюка. Чернівці : Друк Арт, 2021. 364 с.
- Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха. Київ : Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.
- An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants: APG IV / J. W. Byng et al. *Botanical Journal of the Linnean Society*. 2016. Vol. 181, № 1. P. 1–20.
- Davydov D. A., Gomlya L. M. Floristic diversity of steppe territories near Poltava town (Ukraine). *Biosystems Diversity*. 2020. Vol. 28, № 1. P. 81–91. DOI: 10.15421/012012
- Kurtto A., Fröhner S. E., Lampinen R. Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe. Vol. 14. Rosaceae (*Alchemilla* and *Aphanes*). Helsinki : CMFE & SBFV, 2007. 200 p.

D.A. Davydov, L.M. Gomlya

M.G. Kholodny Institute of Botany of NAS of Ukraine

V.G. Korolenko Poltava National Pedagogical University

VASCULAR PLANTS OF POLTAVA TOWN TERRITORIAL COMMUNE: AN ANNOTATED CHECKLIST

The paper summarized the data about vascular plant species of Poltava town territorial commune formed in 2020 during decentralization reform within Poltava district of Poltava region. Based on own field research in 2006–2021 authors found on this territory 996 vascular plant species from 105 families. They include 911 species from 432 genera and 101 families which are resident taxa and belong to a stable components of a plant cover on this territory; they grow a long time here and have a regular self-healing ability. The annotated list of resident plant species with main their synonymic Latin names is indicated. 85 species from 77 genera and 32 families have also been found on the research territory but they are not to be able to accept as a stable component of a plant cover since they are locally distributed, occasionally escaped from cultivation or alien and are not naturalized here. These species were included in the additional list indicated in this paper too; they need a monitoring research for their status and further distribution on this territory. It was established that the territory of Poltava town commune has a great species diversity of vascular plants: 63,3% of resident taxa which were found in the Left Bank Forest-Steppe of Ukraine and 73,9% of resident taxa found in Poltava region have been discovered by authors. The features of Poltava town commune are high participation (61 species or 6,1%) rare vascular plant species – 14 from «The Red Data Book of Ukraine» and 47 regionally rare plant species within Poltava administrative region, and rather low degree of preservation area (0,3%). So the priority task for the development of Poltava town territorial commune in a direction of a biodiversity conservation is to be creation of new preservation territories on areas with the high concentration of rare vascular plant species.

Key words: plant diversity; higher plants; inventarization; Poltava district.

References

- Byng, J. W., Chase, M. W., Christenhusz, M. J. M., Fay, M. F., Judd, W. S., Mabberley, D. J., Sennikov, A. N., Soltis, D. E., Soltis, P. S., & Stevens, P. F. (2016). An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants: APG IV. *Botanical Journal of the Linnean Society*, 181(1), 1-20.
- Davydov, D. A. & Gomlya, L. M. (2016). Anotovanyi spysok flory Rozhayivskoho botanichnoho zakaznyka ta prylehlykh do nioho stepovykh dilianok (Poltavska obl.) [An annotated list of the flora of Rozhayivskiy botanical reserve and adjacent steppe territories (Poltava region)]. *Bulletin of Problems of Biology and Medicine*, 4(1), 83-87 [in Ukrainian].
- Davydov, D. A. (2020). Novi znakhidky chuzhoridnykh roslyn-erhaziofitiv u Livoberezhnomu Lisostepu Ukrayiny [New findings of alien ergaziophyte plants in the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine]. *Scientific Bulletin of Natural Sciences. Biological Sciences*, 29, 14-23 [in Ukrainian]. doi: 10.32999/ksu2524-0838/2020-29-2
- Davydov, D. A., & Gomlya, L. M. (2020). Floristic diversity of steppe territories near Poltava town (Ukraine). *Biosystems Diversity*, 28(1), 81-91. doi: 10.15421/012012
- Didukh, Ya. P. (Ed.). (2009). *Chervona knyha Ukrayiny. Roslynniyi svit [Red Data Book of Ukraine. Plants]*. Kyiv: Hlobalkonsalting [in Ukrainian].
- Gomlya, L. M., & Davydov, D. A. (2008). *Flora vyshchyykh sudynnykh roslyn Poltavskoho rayonu [Flora of vascular plants of Poltava district]*. Poltava: Tekhservis [in Ukrainian].
- Kurtto, A., Fröhner, S. E., & Lampinen, R. (2007). *Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe (Vol. 14. Rosaceae (Alchemilla and Aphanes))*. Helsinki: CMFE & SBFV.
- Kuzemko, A., Kutsokon, Yu., & Vasyliuk, O. (Eds.). (2021). *Naukovi pratsi Ekolohichnoyi doslidnytskoyi stantsii «Hlyboki Balyky». Bioriznomanittia Rzhyschivskoyi miskoyi obyednanoyi terytorialnoyi hromady [Studies of «Hlyboki Balyky» Ecological research station. Biodiversity of Rzhyschiv city amalgamated territorial community]*. Chernivtsi: Druk Art [in Ukrainian].

Отримано 10.03.2021